

Camí Ral

Matadepera

Ubicació

Comarca: Vallès Occidental
Lloc/Adreça: Matadepera
Alçada: 667

Coordenades:

Latitud: 41.64194
Longitud: 1.98756
UTM Est (X): 415683
UTM Nord (Y): 4610518

Classificació

Número de fitxa 08120 - 249
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Obra civil
Estil / època: Medieval Modern Contemporani
Segle XIII-XX
Estat de conservació Dolent
Notes de conservació: No es conserven els trams originals que han estat substituïts per vies asfaltades o en alguns casos s'ha modificat el traçat original.
Protecció Inexistent
Accés Fàcil
Ús actual: Social
Titularitat Privada
Titular: Diversos propietaris
Autoria de la fitxa Jordi Montlló Bolart
Data de registre de la fitxa: dg., 28/03/2021 - 11:38

Descripció

El Camí Ral era la principal via de comunicació que unia Barcelona amb Manresa, però també Berga i Ripoll i que travessava pel terme municipal de Matadepera.

De Barcelona a Manresa el recorregut del Camí Ral era el següent: un cop fora de la ciutat, passant pels barris del Clot i de Sant Andreu, el camí anava fins el coll de Montcada, cap al Vallès, travessant Ripollet i Barberà en direcció Sabadell. Un cop a la ciutat es circulava per l'actual Passeig de Manresa en direcció nord-oest i deixant Sant Julià d'Alta, s'arribava a la Creu de Bessanta, on hi havia una bifurcació. D'aquí sortia un brancal o ramal cap a l'esquerra que menava a Terrassa. El de la dreta anava a Castellar del Vallès i Caldes de Montbui. La principal conduïa fins a Matadepera, pujant pel torrent dels Vinyers i seguint el traçat de l'actual carrer de Sant Joan, on l'any 1772 h'hi estableix l'Hostal de la Marieta. Des del carrer de Sant Joan se segueix per la riera de les Arenes, passant per Can Torrelles de baix fins arribar a La Barata, on hi havia el conegut i famós Hostal de La Barata.

En aquest punt, hi trobem una cruïlla de tres camins:

- El primer es dirigia a Manresa i passava pel Coll de Daví, el sot del castell Sopera, la Canal de la Calcina, el Muronell, la canal del Forn Gran, la coma d'Aumà, el Pla dels Hostalets, Sant Jaume de Vallhonestà, i el Pont de Vilomana.
- El segon camí passava per la bassa de la Calçada i era la continuació del camí de Matadepera; s'enfilava a Coll d'Eres, enllaçava amb el camí de la casa Marquet de les Roques i d'aquí a Sant Llorenç Savall.
- El tercer camí, que també sortia de la cruïlla de la Barata, pujava fins a la desapareguda alzina del Salari, seguia pels graons de Mura, la Coma d'en Vila fins arribar a Mura. Al Pla de la Serrallonga hi ha el trencall que per la dreta baixa fins a Mura; el ramal de l'esquerra continua pel Puigbó, el Puig Andreu, el coll de la Creueta i la serra de la Coma d'en Bou fins arribar a Rocafort. Aquest seria el camí de Barcelona a Berga que no passava per Manresa, sinó que pujava per Talamanca cap a Monistrol de Calders. De Monistrol de Calders es dirigia a Olost i d'allí es bifurcava; un tram en direcció Berga i l'altre en direcció Ripoll.

Observacions:

El Camí Ral també era utilitzat com a via pecuària per portar els ramats al Pirineu. En un trajecte tan llarg era necessària la presència de llocs per descansar i fer nit. Per aquest motiu s'aixecaren els hostals, sota concessió real. A Matadepera, el més famós fou l'Hostal de La Barata, però a partir de 1772 també hi havia l'Hostal de la Marieta. I en un cert moment l'Hostal de Torrelles, que el baró de Linde feu tancar al 9 de març de 1786 perquè perjudicava l'hostal de La Barata.

Història

Els camins rals eren patrimoni de la corona i construït a expenses seves. Però molts ja existien en temps pretèrits.

El Camí ral que passava per Matadepera, fins inicis del segle XIX va canalitzar gran part del comerç, indústria, comunicacions i cultura entre la capital Barcelona, el seu port, i les ciutats de l'interior com Solsona, Cardona, Manresa, Terrassa i Sabadell i, per aquest motiu, un indret àmpliament castigat pel bandolerisme. Per aquest camí s'hi transportava la llana des del port de Barcelona fins a l'interior de Catalunya i en sentit invers, vi i aiguardent.

Durant el segle XVI i primera meitat del segle XVII hi tingueren lloc agressions, crims i robatoris per part de bandolers solitaris o grups armats. Les denúncies de les víctimes eren esfereïdores i el mateix virrei del Principat era incapaç de combatre tants malfactors. Els boscos, barrancs i roques ajudava a amagar-se.

A partir de finals del segle XVIII, amb la construcció del nou camí a Manresa que passava per can Maçana, i a mitjans del XIX amb la construcció del ferrocarril, el camí es va deixar d'utilitzar progressivament.

Bibliografia

ARXIU de la Seu de Manresa. Lligall bandolers-sometent. Segle XV-XVII. 1591.

FERRANDO i ROIG, Antoni (2002). Les Sendes dels Bandolers (Sant Llorenç del Munt- Serra de l'Obac). Publicacions de l'Abadia de Montserrat.

FERRANDO i ROIG, Antonio (1988). Cròniques bandoleres de Sant Llorenç de Munt. El Camí Ral de Barcelona a Manresa. Ed. Publicacions de l'Abadia de Montserrat. Cavall Bernat, 15.

RIERA, Antoni (2003). La red viaria de la Corona Catalanoaragonesa en la Baja Edad Media, dins de Acta Historica et Archaeologica Mediaevalia, 23/24. Publicacions de la Universitat de Barcelona.

Mapa conservat a Biblioteca Nacional de España <http://bdh-rd.bne.es/viewer.vm?id=0000036323> El principado de Cataluña y condados de Rossellon y Cerdaña hecho en el espacio de XII por el Mre. de Campo D. Ambrosio Borsano, Quartel Mre. Genl. y Ingeniero Mayor del Real Exercito de Cataluña, en que estan descritos todas las veguerias, collectas, ciudades, villas y lugares que pertenences a cada vegueria i collecta consagrado ala Mag. Cattolica de Don Carlos II Rey de las Españas Nro. Señor.

